

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TARSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON 16 OLDAL TERJEDELEMMEL.

Előfizetési ára :
a magyar birodalomban és Ausztriában :
Egész évre 4 kor.
Fél évre 2 kor.
Negyed évr 1 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

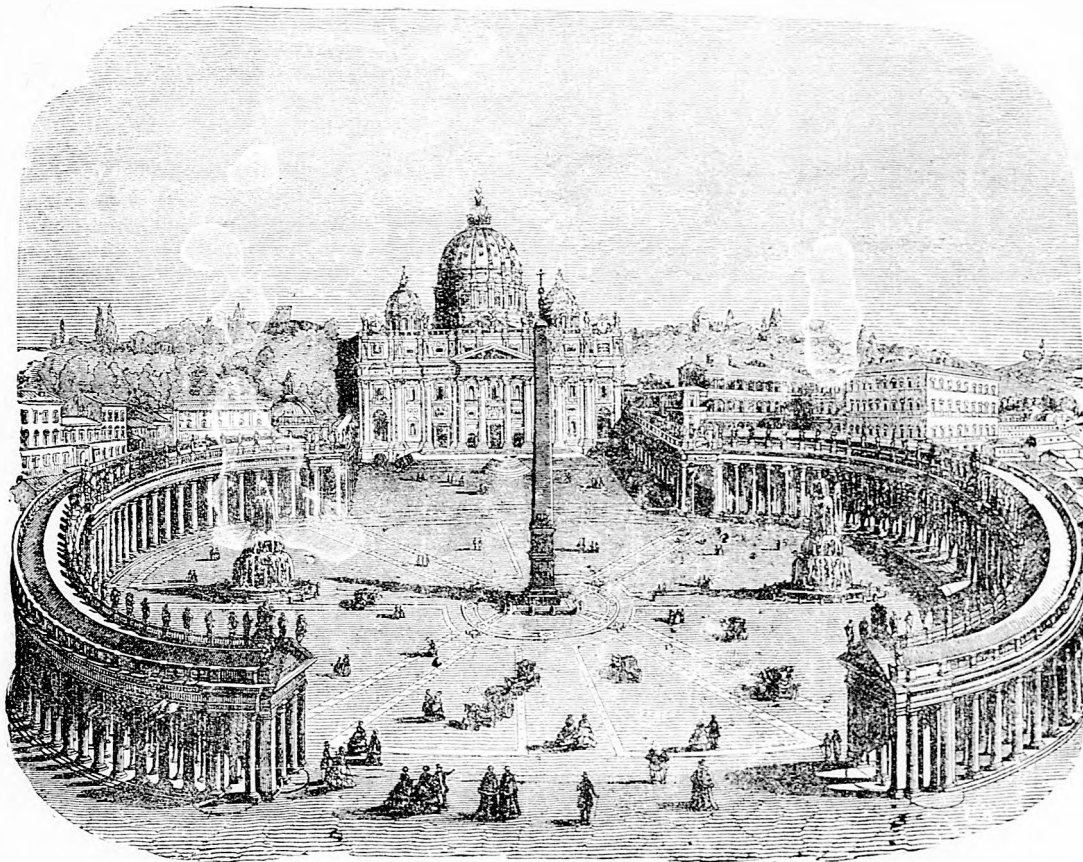
Szerkesztőség és kiadóhivatal :
Budapest, VIII., Práter-utca 44. sz.

— Egy petítor hirdetés ára 20 fillér. —

A német birodalom államaiba egész
évre 6 korona.

Európa egyéb államaiba és Amerikába
egész évre 8 korona.

A Szent Péter-templom Rómában.

Szeptember 19-én indul az eucharisztikus zarándoklat Rómába, hogy bemutassák hódolatukat a pápának. A Szent Péter-templom az, melyben a pápa a zarándokokat fogadja; ez idén mintegy néhány milliót fogadott a világból minden tájékról. A magyaroknak ez a máso-

dik nagy zarándoklata. A Szent Péter-templom, melyet itt bemutatunk, körülbelül 80.000 embert bír egyszerre magába foglalni. Kézelhetik t. olvasóink e templom óriás méreteit. Minden keresztény hívő főkövetségére elmehet Rómába s látni a pápát és a Szent-Péter templomot.

Minden keresztény háznál legyen meg a „Magyar Néplap“!

A kereszt diadala.

Első diadala volt az, midőn az Isten-ember a Golgotha-hegyén kiszenvedett rajta s kihulló vére árán megváltotta a világot.

S melyik volt a második diadal? Ki tudná azt megmondani?! A mártýrok, a vértanúk, a hitvallók ezrei kik vérökkel pecsételték meg szent hitünk tanát, mind a keresztnek egy egy diadalát hirdetik. Hol a kereszt ragyog, hol a kereszt tövében milliók imádkoznak, ott nincs hatalom, ott nincs erőszak, nincsen zsarnokság, mely a hívő lelket elvonja attól az egyedüli forrástól, mely számára a lelki s testi boldogságot meghozza: a vallástól.

Nézzük a népek millióit, akkor voltak e boldogabbak, midőn oltáraikon pogány istenek balvány szobra állt, vagy akkor, midőn onnét a kereszt ragyogott le dicsőséges fényvel? Az istentelenség, a vallástalanság, vagy a kereszt tisztelete közben születtek a forradalmak, ezek a népeket megölő lázas kavarodások?

Avagy mikor kezdett hazánk fölött a béke, a boldogság hajnala derengni? Akkor, midőn első szent királyunk az ő Sion hegyen kitűzte a szent keresztet. S a szent kereszt századokon keresztül világító fénye, vezéresillaga volt a magyarnak s bár akadtak, kik szentségtelen kezekkel el akartak helyéről tüntetni, megvolt mindig a nemzeti egységes erő, mely díszes helyén megtartotta.

De mit látunk napjainkban? A keresztnek tisztelete csökken, a keresztet védő sereg katonái kevesbednek. Arczul csapják egyesek nemzetünk hagyományos multját, mely a kereszt védelmét tűzte ki czélul, arczul csapják szent vallásunkat, melynek tanai a szent kereszt születtek meg s onnét terjedtek el az egész világon. Emlékezzünk csak azokra az esetekre, midőn egy némely hetvenkedő zsidó rabbi a keresztet kitétette az iskolából, emlékezzünk a nem régen történt egyetemi keresztördelésekre, s legujabban az Egerben történt kereszt-sértésre. Van e igaz magyar katolikus, a ki a szent keresztnek illetén meggyalázásán föl ne háborodnék! Ha van, az nem magyar, az nem katolikus! Azt mondta Vasary Kolos, Magyarország hercegprimása: „Kard szerezte meg s a kereszt tartotta fönn a hazát.“ Igen, mi erősen hisszük, hogy ha a kereszt nem ragyogott volna hosszú kilencz századon át az apostoli királyok koronáján, Magyarország most nem állana. A kereszt öntött erőt, bátorságot, kitarást az ezernyi vérszél küzdő magyarba, olyan erőt, a melyen a Keletnek vad hordái s a belső ellenségek cselszövényei erőt nem vehettek. S most ezt a keresztet gyalázzák meg alávaló

szentségtelen kezek! Óh ezt nem engedjük, még van bennünk apáink véréből, mely a hitért hullni kész, van bennünk az isteni szikrából, mely a keresztre gyalázatot ejteni nem enged! Uj diadalt, új felmagasztalást kell szerezni a keresztnek!

Üdvözljük hazánk ifjuságát a mely ezt a szent eszmét megértette s annak megvalósítását elhatározta.

A budapesti magyar királyi tudomány-egyetem 800 hallgatója elhatározta, hogy felirattal fordul a közoktatásügyi miniszterhez s arra kéri, hogy az egyetem előadó termeiben a szent kereszt kifüggesztve legyen.

Milyen jerichói lármát csapnak ezért a mi kedves zsidaink! Ezt nem lehet megtenni, ez sérti az ő vallási érzelmeiket. De a mienkét meg az sérti ám, mélyen tisztelt zsidóság, ha nincsen ott a kereszt. S van e jogunk azt kérni, hogy ott legyen? Talán csak nem jutottunk még odáig, hogy a mogendoved legyen a nemzeti jelvény s az disztelenkedjék a szent kereszt helyén! Avagy a zsidók pénzén épült-e az egyetem, zsidó pénzen tartatik-e fenn, avagy katolikus alapítványokból? S míg katolikusok tartják fenn, joguk van azt követelni, hogy ott legyen a katolikus vallás jelképe: a szent kereszt. Ha nem tetszik a zsidóknak, ám menjenek, kötéllal senki sem tartja őket az egyetemen. Mi megélünk nélkülük is.

Kíváncsian várjuk a miniszter ur határozatát, teljesíti-e annak a 800 egyetemi hallgatónak kérését, azt a kérést, melyet joga volt megtenni s mely egyedüli elégtétel volna nekünk azért a czudarságért, melyet nemrégiben az egyetem falain belül a szent keresztnek elkövettek. Ennek a keresztnek diadalt kell szerezni s mi meg nem nyugszunk, míg ezt a diadalt ki nem vívtuk.

Nemzeti multunkat meg nem tagadjuk, Istenünket el nem hagyjuk, a szent keresztet tisztelettel övezzük, mert ez az a jel, mely megjelent az égen s az ragyogott rajta:

„E jelbea fogsz győzni!“

Katolikus joghallgató.

A kereskedelemügyi miniszter elkészült a szennykonkurrenzia ellen hozott törvényjavaslatával és az országgyűlés, a mint megnyílik, tárgyalni fogja. Sokat nem lódit a magyar iparon, mert fősúlyt csak arra fektet, hogy *külföldi árun ne lehessen rajta az, hogy: „honi gyártmány“*. No ezen ami bevándorolt palesztinai atyafiaink majd csak kifognak mihamarabb s ott leszünk, a hel a mádi zsidó. Ha megtették jó hazafiságból azt, hogy hamisították eddig is az áruk eredetét, meg fogják ezentul is tenni *hazafiságból*, hogy megcsalják a vevőket a saját előnyükre. Ez a faj nem tekint másra, csak a saját zsebére. Nem ismer az hazafiságot, sem emberszeretetet, sem törvényiszteletet, csak önmagát. Ő nem tiszteli a törvényt, csak fél tőle. Ameddig

a miniszter a *szabad versenyt, a szabad ipart* a mai állapotában fentartja, addig ne is álmodjon az ipar fellendüléséről vagy pláne a kisipar megélhetéséről. Meg kell kötni az iparral való svindlizést épugy, mint a pénzhamisítást: szigorú büntetést szabni rá, majd elmegy a kedve a kazár uraknak a tisztességtelen versenytől.

A tisztességtelen verseny ellen.

Semmi sem bizonyítja jobban annak a programnak, melyet a Magyar Néplap képvisel, életrevalóságát és gyakorlati értékét használ, mint az, hogy a hatalmon levő liberalizmus annak egyes pontjait átveszi és törvényjavaslat alakjában az országgyűlés elé terjeszti. A munkások helyzetének javításáról, a börze megadóztatásáról, a vasárnapi munkaszünet megtartásáról, a melyekért mi mindig küzdöttünk, már törvényeink vannak. Igaz ugyan, hogy minket ezen törvények még nem elégitenek ki, mert a bajok gyógyítására nem nyújtanak elég eszközt, de maga az a tény, hogy a kormány is szükségesnek tartja a visszás helyzetek javítását, meggyőz bennünket arról, hogy olyan eszméknek megvalósítását tüztük ki célunkul, a melyeknek helyességéről hazánkban mindenki meg van győződve, sőt azoknak megvalósulását óhajtja is.

Jelenleg is készül egy törvényjavaslat a kereskedelmi miniszteriumban, a mely a tisztességtelen versenynek megakadályozását célozza. A törvényjavaslatnak végleges szövege ugyan még nem fekszik előttünk, de az előadói tervezetből azt látjuk, hogy a javaslat többé-kevésbé be fogja tölteni azokat a hézagokat, a melyeknek eltüntetéséért mi már régóta harcolunk.

Mit mondd a Magyar Néplap programjának VI. pontja? „Kerjük az egészségtelen és szédelő irreális versenynek törvényhozási megakadályozását.“ Mi az a tisztességtelen, szédelő verseny? Röviden megadva rá a feleletet: csalás, vagy hogy ennél enyhébb kifejezéssel éljünk, félrevezetés, megtévesztés. Félrevezetése egyrészt maguknak a kereskedőknek, másrészt pedig és leginkább a vásárló nagyközönségnek.

Csodálatos az a sokféle furlang és ravaszság, melylyel eddig a kereskedők, s többé-kevésbé az iparosok, s ezek között természetesen legelső sorban a zsidók, áruikon tovább adni akartak s a melylyel a vásárló közönséget egymástól elhódították. Szálló igévé lett ma Magyarországon:

„Pártoljuk a honi ipart“. Nagyon szép eszme s azt hiszem nincsen senki az országban, a ki ezen eszmének helyességéről meg nem volna győződve. De hogy a nagyközönségnek ezen honi-ipar pártolásával egyes kereskedők mily galád módon visszaélnek, annak megvilágítására csak egy példát hozok fel. A magyar gyártmányu gyufáknak használata ma már nagyon elterjedt nálunk s a fogyasztó közönség legnagyobb része csak ilyent vásárol. De hát mit csináljon most már a kereskedő a raktáron levő sok svéd gyufával? Hogyan

adjon rajta könnyű szerrel túl? Egy élelmes zsidó kitalálta a módját. Egyszerűen nyomtatott magyar feliratu kis czédulákat s azokat ráragasztotta a svéd feliratu gyufaskatulyára, úgy, hogy a vevő azt gondolta, hogy a gyufa valódi magyar gyártmány. De véletlenül a fölragasztott papírszeletke levált egy skatulyáról s a zsidónak turpissága ilyen uton kiszült.

Ez csak egy példája annak a számtalan félrevezetésnek, melyeknek jórészt mi nem ismerjük.

Az előadói tervezetben ennek a tisztességtelen, rosszhiszemű eljárásnak megszüntetését célozza a 14. §, a mely következőleg szól: „A kereskedelmi miniszter elrendelheti, hogy bizonyos, az országba behozott oly áruk, melyek a magyar korona országaihoz tartozó valamely helység nevével vannak hamisan el látva, vagy általában mint hazai termékek feltüntetve: elkoboztassanak“. Meg volnánk elégedve a tervezettel, ha ez a szó nem állna benn: „elrendelheti“. Tehát *nem kell* minden esetben a csalónak bünhődnie? A kereskedelmi miniszter *tetszésére* lesz az bizva, hogy elkobozzák-e az ilyen árukat vagy nem? Tessék a törvénybe egyenes intézkedéseket megszabni s nem holmi feltételekhez kötni annak végrehajthatóságát. Ugy sem valami nagy ez a büntetés s még annak kiszabása is a miniszter ur tetszésétől függjön? De reméljük, hogy nem is marad így meg ez a tervezet s midőn mint törvényjavaslat a Ház elé kerül, változást fog szenvedni. Hanem álljanak majd talpukra a néppárti képviselők, midőn a javaslatot tárgyalják s igyekezzenek indítványaikkal, módosításokkal a hiányokat pótolni.

Sokszor áldozata a vásárló közönség az ugynevezett végeladásoknak is. Nagy plakátokat ragasztanak ki egyes kereskedők kirakatukba, a melyeken legtöbbször ez a felírás olvasható: „Üzletáthelyezés (halál, betegség, átköltözés, az üzlet feloszlása) miatt az összes berendezés rendkívül olcsó áron eladó, s ezenfelül még az egyes árukon is kisebb czédulák vannak, a melyeken meg ilyféle fölírás van: „Ezelőtt 8 frt, most 3 frt.“ Természetesen a vásárló közönség legtöbb esetben lépre megy s örül, hogy egy 8 frtos árut 3 frtért megvehet. De aztán kiszül, hogy az az áru bizony sohasem ért 8 frtot s azzal a 3 frttal is, melyet olyan szívesen adott érte a vevő, nagyon borsosan meg van fizetve. Az ilyen megtévesztések egyrészt kárukra vannak a többi kereskedőnek, mert az olcsóság czélgére alatt a másik elvonja tőle a vásárlókat, de kárára van a közönségnek is, mert ugyanezt az árut, vagy még ennél jobbat, egy más kereskedőnél talán olcsóbban is megkapott volna. Ennek a szédelésnek megszüntetését is elvárjuk a javaslatlól.

A tervezet többi szakaszai leginkább olyan rendelkezést tartalmaznak, a melyek a kereskedők, iparosok érdekeinek egymás ellenében való megvédését célozzák. Ezekkel jelenleg nem foglalkozom tüzetesebben. csupán a közönség érdekét tartva szem előtt, szoltam egy pár visszaélésről. Majd ha a tervezet törvényjavaslat

alakjában az országgyűlés elé terjesztetik, akkor szét-
szedjük a javaslat egyes részeit s megteesszük rá észre-
vételeinket.

Örülünk, hogy a kormány belátta annak a szük-
ségét, hogy a tisztességtelen verseny ellen egyrészt a
kereskedőket, másrészt a közönséget meg kell védeni s
csak arra kérjük a miniszter urat, hogy a javaslatot ne
hevertesse majd asztalfiókjában, hanem terjessze minél
előbb a Ház elé.

Zalai néppárti.

Uj választások Ausztriában.

Az az áldatlan harc, mely az ausztriai pártok közt évek
óta folyik s mely az országgyűlést évek óta munkaképtelenné
teszi, újabb alakulást nyert. A kormány látva, hogy a foly-
tonos obstrukció miatt semmi munkát sem végezhet. Ő
felségénél ajánlotta az országgyűlés feloszlását és új választá-
sok kitűzését. Ő felsége a kormány javaslatát jóváhagyta
és — miután az alkotmányos parlament nem működik — a
következő pátenst adta ki:

Mi I. Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztria
császára, Magyarország apostoli királya stb. stb. tudomá-
sára hozzuk mindazoknak, kiket illet:

I. cikk. A birodalmi tanács képviselőháza föl van
oszlattva.

II. cikk. Az általános új választások a képviselő-
házba egyidejűleg megindítandók és keresztülviendők.

Kelt Bécsben, birodalmi fő- és székvárosunkban,
1900. szeptember 7-dikén, uralkodásunk 52-dik é. ében.

Ferencz József s. k.

A kormány a néphez intéz egy nyilatkozatot, melylyel
megokolja eljárását. A nyilatkozat rendkívül érdekes, azért
röviden bemutatjuk olvasóinknak.

„Három év óta az államháztartás nélküli az
alkotmányos megállapítást és ellenőrzést. Míg a kormány
legtöbb javaslata elintézetlen maradt, minden még oly
szükséges reform is fönnakad. A lakosság összes óhajásai
kénytelenek háttérbe szorulni amaz egyetlen, éppen nem
az egész államot érintő kérdés előtt, hogy a hivatalos
nyelv a birodalom egyes részeiben miként szabályoztassék.
A világipar és a világkereskedelem nagy sikerei más
birodalmaknak jutottak, Ausztria és népei csak azt a cse-
kely részt érthették el, melyet egyeseknek valózkási
szelleme és diéséretreméltó bátorsága vívott ki; egyébként
azonban az összes erők meg vannak bénítva, mert a tör-
vényhozás róluk nem gondoskodván, a kormányzat nem
állithatja elő a szükséges eszközöket. A gazdaságilag leg-
gyöngébbek, a földművelő, a kézműves és a munkás a
legtöbbet szenvednek e menthetetlen elhanyagolás követ-
keztében. Ez tarthatatlan állapot. E mellett az állam és
lakosai ugyszólván teljesen föladottaknak tekinthetik érde-
keiket. A kormány őszinte törekvése, hogy jóindulatu
előzékenységgel minden téren elfeledtesse az utóbbi idők
szomorú viszonyait, eredménytelen maradt. Következtesen
tanusított politikai pártatlansága és nemzetiségi elfogulat-
lansága, minden kitarló fáradozása nem volt képes elérni
azt, hogy a népképviselőnek az állami alaptörvény által
kijelölt törvényhozási munkája újra fölvetessék. A kép-
viselőház fölloszlata parancsoló szükségévé vált. A kor-
mány lehetővé tette a választóknak, hogy a haladéktalanul

keresztülviendő új választásoknál eltökélten óvják meg
gazdasági érdekeiket. Minél komolyabban alakultak a
viszonyok, annál kényszerítőbbé válik a választók köteles-
sége, hogy szavazatuk jelentőségét tartsák szemük előtt
abban a pillanatban, melyben egy ujonnan választandó
népképviselő a jövő működésére nézve döntő alakulatót
nyer. A választók dolga lesz eldönteni, vajjon az a meg-
becsülhetetlen kincs, mely az alkotmányos intézményekben
rejlék, megfosztassék-e egész értékétől az által, hogy ezek
az intézmények újból és újból megtagadnak minden gya-
korlati működést.”

Az új választásokat a kormány azonnal megtartatja,
a mint a kerületek elkészültek az előmunkálatokkal.

Ránk nézve nagyon fontos, hogy Ausztriában az alkot-
mányosság fenn ne akadjon. Mert minél inkább gyengült
odaát a belkormányzat, annál jobban súlyosodott vállainkra
az a feladat, hogy a monarchia nagyalami tekintélyét a
külföld előtt fenntartsuk. A gazdasági és kereskedelmi pangás,
a súlyos pénzügyi viszonyok egyik nagy okát az osztrák
zilált politikai viszonyok képezték. Valóságos betegség, hogy
az emberek manapság csak politizálni akarnak, de dolgozni
nem. Ez ronja meg máholnap Magyarországot is. Az osz-
trák komisz állapotok mindenesetre jó lecke volt nekünk
is. Egy kicsit lelohasztja a kedvet egyrészt a kormánynak,
hogy mindenáron erőszakoskodjon, másrészt az olyan szájas-
kodó honatyáknak, kik csak zavart szeretnek támasztani,
mert törvényhozói hivatásukhoz nincs meg a kellő képzet-
ségük.

Ki legyen a föld?

XIII.

Miért bujdosik ki a magyar!

Egy tekintélyes magyar napilap nemrég „A buj-
dosók” czim alatt többek között a következőket írja:

„A modern Magyarország bujdosóit nem a lelki,
hanem a materiális, mindennapi kenyér hiánya üzi
világgá.

A statisztika megdöbbentő számokat mutat ki;
tavaly Magyarország természetes népszaporodásának
majdnem felét nyelte el a kivándorlás.

A múlt évben ugyanis a magyar birodalom nép-
szaporodása 221.831 lélek volt, a kivándorlók pedig
109.719-en voltak.

Az optimisták ezen rettenetes számokat redukálni
vélték azon reményükkel, hogy a kivándorlók egy része
visszatér, de megfélekedtek arról, hogy a visszatérők
számát teljesen ellensúlyozzák azok kik utlevél nélkül
szöknek ki, s így a hivatalos statisztika ki sem mutat-
hatja őket, a tapasztalás pedig azt igazolja, hogy majd-
nem annyi ember vándorol ki utlevél nélkül, mint a
mennyi utlevéllel, s a helyzet nem hogy javulna, hanem
kétségbeejtően rosszabbodik.

Az egész országban általános nyomorúság és
gazdasági pangás következtében az idén majdnem fe-
lével több ember vándorolt ki, mint tavaly. Most jelent
meg az országos statisztikai hivatal június havi füzete,
az tárja elénk az első félév rideg valóságait.

Tavaly az első felévben 57,968 ember vándorolt ki, az idén 84,831, tehát a kivándorlás a múlt évhez képest 29 százalékkal növekedett.

Tehát míg tavaly a népszaporodásnak csak (!) 49 százalékát nyelte el a kivándorlás, addig az idei esztendő első felében ez az arányszám 66 százalékra emelkedett.

Különösen április és május hónapok mutatnak föl elszomorító adatokat: áprilisban 13,748 főnyi szaporodással szemben 11,759 kivándorlási eset állt szemben, sőt május hóban is, mikor pedig a közeledő aratási munkák minden épkézláb embert biztos keresettel kecsegtetnek, 15,548 főnyi szaporodásra 11,569 kivándorlási eset jutott, a mi 85,5 százalékot, illetve 74,5 százalékot tesz ki!

Lehet-e nagyobb bizonyíték arra, hogy Magyarország a liberalizmus garázdálkodása következtén Európa Kánaánjából a nyomor tanyájává lett, mint ezt a folyton emelkedő kivándorlások mutatják? És Dr. B. J. persze nem tud mást a kivándorlás megszüntetésére, minthogy a nép szeresse hazáját, legyen megelegedett és iparkodjék saját erejéből vagyis a gazdagoknak az állam utján semmi megterhelése nélkül nyomorából kiemelkedni. Nos, hogy ezek a liberális gyógyszerek a kivándorlást sem megszüntetni, de még csökkenteni sem fogják, az több mint bizonyos. Kedves uram, ha önök elejét akarják venni Magyarországnak a kiánczolás általi elnéptelenedésének, akkor első sorban is legalább jogokat és állami kedvezményeket kell önöknek a szegény nép részére kivívni iparkodni, amelyeket az Amerikában élvez. És ezek pedig igen-igen jelentékenyek. Ugyanis:

Amerikában nincsen általános hadkötelezettség mint nálunk, hanem csakis az ottan katona, ki önként jelentkezik katonaszolgálatra a háboru idején felállított katonákat toborzó bizottságoknál. Minthogy pedig Amerikában a közkatonáknak is akkora a fizetésük és oly fényes ellátásban részesülnek, mint nálunk egy százados, azonkívül hátramaradt özvegyök, gyermekeik, sőt még szüleikről is bőségesen gondoskodik az állam, tehát van is mindig elég férfi, ki örömet ragad fegyvert a haza védelmére. És hogy ezek az önkéntes katonák győzni is tudnak, mutatják az Egyesült Államok eddig viselt hátorui. Győznek pedig, mert nem gyalogolni, hanem löni tanítják a katonákat és félredobva minden czifraságot a katonák felszerelésében, kizárólag a czélszerűségi szempontok az irányadók és a fegyvertől kezdve a talpszögig minden a legkitünőbb anyagokból van készítve. Minálunk pedig a szegény ember fiát elviszik katonának 3 hosszú esztendőre és a gazdagét pedig csak 1 évre, holott pedig a gazdagnak fia inkább maradhatna katonának akár 10 évig is, mert hiszen nincsen azoknak szükségük úgy annak két karjára a kenyér megkeresésében, mint a szegény földmives vagy kisiparos munkás stb. szülőnek.

Amerikában két évi ott tartózkodás után minden-
kinek van szavazati joga úgy a községi, mint az

országos képviselők és a mi főrendiházunknak megfelelő szenátusi tagoknak választásánál, míg hazánkban a szavazati jog a vagyonhoz van kötve, akár milyen nemtelen eszközökkel — család-, lopás-, uzsorászkodás stb. által — szerezte is legyen vagyonát.

Amerikában az összes állami kiadások méltányos és igazságos fokozatosan emelkedő jövedelmi adóból, magas örökségi adókból és vámokból, de különösen a milliomos részvényvállalatokra vetett adókból fedeztetnek, a kisember és a föld pedig teljesen adómentes. Sőt sok államában még a magánhitelezők ellenében is egész 200 hold földig és az ennek megmunkálására szükséges eszközök lefoglalhatatlansága és az elárvereztetés alól való kivétele által védi a nagybirtokost a törvény, birtoka megtartásában. Nálunk pedig a szabadon garázdálkodó uzsorásokon kívül maga az állam is évente ezreket és ezreket üz ki békés otthonukból adótarozás fejében, hogy dologrest herék magos fizetést és nyugdíjat kaphassanak.

Amerikában az állam és a hatóságok semmit sem akadályoznak, sőt segítik a munkások szervezkedését jobb munkafeltételek kivívására, míg mi hazánkban csak az amugy is már tulong gazdagoknak van megengedve a szervezkedés, trustok, ringek, cartellekbe stb. a népnek még nagyobb kizsárolására.

Amerikában tehát nincsen kényszerkatonáskodás, mindenkinek van ott szavazati joga úgy a községi, mint az országos képviselők és a mi főrendiházunknak megfelelő szenátusi tagok választásánál, a kisemberek és a föld teljesen adómentesek, sőt még a magánhitelezők kapzsísága ellen is védi a birtokost az állam, birtoka megtarthatásában és végre a szabad szervezkedés folytán a munka oly jól díjaztatik, hogy rövid idő alatt még azok is szereznek Amerikában nem százakat, hanem ezer forintokat, kiket Magyarországnak a dologban lassúknak, sőt resteknek ösmerték szülőfalujokban.

Nos uraim, míg ezeket írhatja az Amerikába kivándorolt az itthonmaradottaknak és ezzel ellentétben a nép a mi hazánkban az ő teljes jogtalanságát és rab-szolgaságát látja, sőt megfeszítet szorgalma daczára még a mindennapi kenyérben is hiányt szenved és koplalni kénytelen, bizony mindaddig nem fog csökkenni a kivándorlás. Igen, olyan állapotokat kell a mi hazánkban is teremtenünk a munkából élő népnek és a kisemberek számára, mint milyenek a szabad Észak-Amerikai-államokban vannak, ha nem akarjuk, hogy ez a haza teljesen elnéptelenedjék. Pedig erre kizárólag és csakis a 29 pontu katolikus néppárt törekszik. A ki tehát szereti e hazát és azt akarja, hogy Árpád vére ne szökjön ki a nyomor elől a messze Amerikába, az sorakozzék a „Magyar Néplap“ zászlaja köré és kiáltsa velünk együtt lelkesülten:

Éljen a 30 hold adómentessége!

Éljen az általános, közvetlen és titkos szavazati jog!

Éljen a 29 pontu katolikus néppárt!

Katolikus néppárt.

A felvidéki kivándorlás ellen.

Végre kezdünk mozogni s valamit tenni annak a véghetetlen szerencsétlenségnek megakadályozására, melynek czime: *kivándorlás*.

Zemplénmegye társadalmi akcióit indított a kivándorlás ellen s e dologban Sátoralja-Ujhelyen értekezletet is tartottak a megye közéletének szereplő emberei. Az értekezletről a következő tudósítást kaptuk:

Az értekezleten négy miniszter képviseltette magát. A földművelésügyi minisztériumot Bartóky József dr. osztálytanácsos, a kereskedelmi minisztériumot Hegyes-halmy Lajos miniszteri titkár, a pénzügyminisztériumot Talapkovics Vazul pénzügyigazgató, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot Nemess Lajos királyi tanfelügyelő képviselte. A tanácskozás elé a törvényhatóság és a gazdasági egyesületek által alakított előkészítőbizottság terjesztett emlékiratot, kiterjeszkedve a kormányzatnak azokra az ágaira, melyek enyhítőleg léphetnek föl, hogy a kivándorlás megapaszttassék, vagy egészben megszüntetessék.

Az emlékirat azt kívánja, hogy az a nagyszerű közgazdasági intézkedés, melyet Darányi földművelésügyi miniszter a rutén akció néven kezdett, terjesztessék ki Zemplén megyére is, melynek lakossága nagyrészt rutén. Az ingatlan, földbirtok szerzésének alkalmát kiterjeszteni kívánván, egyrészt az elaprózott állami bérleteket, másrészt parcellás vételek támogatását kívánja. A bodrogközi járásban a nagyobb birtokokon tanyarendszer szerint kis bérletek mellett törlandzsát. Az ingatlan szerzését pedig akként tervezi, hogy valamely pénzintézetet e céljaiban az állam támogasson.

A zemplénmegyei kivándorlás ellen nagy tényező lenne a szarvasmarhatenyésztés föllendítése. Nem kevésbé fontosnak tartja az értekezlet a gyümölcs-termelés elősegítését. Az állami ingyen gyümölcsfákat nagyobb számban juttatná kezdetben a kisgazdáknak.

Részletesen kiterjeszkedik az emlékirat az erdőüzem gyakorlatiasabb kezelésére, a len- és kendertermelés meghonosítására, földműves-iskola létesítésére, a háziipar ténfoglalása érdekében kosár-fűz termelésére, kísérleti gazdasági telep fölállítására.

Miután a külföldiek nagymértékű birtokvásárlásának a megyében közgazdasági hasznát eddigelé nem tapasztalták s ezeken a tisztai és cselédszemélyzet is idegen, a mellett emel szót az emlékirat, hogy a mint a képviselőház pénzügyi bizottságában az idegen kéz ellen intézkedést kértek, Zemplén sajátos viszonyai is szükségessé teszik, hogy erről törvény alkotassék.

Kiterjeszkedik az emlékirat arra, hogy Zemplén különböző helyein mely ipari gyárakat és iparműhelyeket kelleve fölállítani. Kívánja a vasuti állomásokon, egyes vidékeken állomási közraktárak létesítését, továbbá a gazdakörök és a kereskedők bevonásával és közreműködésével közraktárak felállítását óhajtja.

A helyi forgalmat *fogyasztási szövetkezetekre* bizná. Kívánja a *korcsmáknak vásár- és ünnepnapokon való zárvatartását*, továbbá azt, hogy italmérségi engedelmet jövőben csak egyes fogyasztási szövetkezetek kaphassanak, mert *az iszákosságot mindenképp fölött korlátozni kell*. Az utlevelek a hatóság elkerülésével ne adassanak ki. Azoknak, a kik katonakötelezettségüknek eleget nem tettek, utlevél ne adassék; meg kell könnyíteni a katonakötelesek nősülhetését, mert zempléni tapasztalat, hogy a kivándorlásra az is csábított, hogy két szerelmes szív egyesülhessen. A monarchia amerikai konzuljai a partraszállás idejétől vegyék a kivándorlót védelembe, hogy azok egy hatalmas államkar gondozását és védelmét érezzék odakint is. Végül a közigazgatás államosításától sokat vár a kivándorlás enyhítése tekintetében.

Az értekezlet beható eszmecsere után elfogadta az összes előterjesztéseket.

TÁRCA

A katekizmus.

Rendesen tíz óráig marad fenn a család. De a kis Laczi makranczoskodása következtében, a mi az ilyen öt-hat éves fiuknál megszokott dolog, tíz-tizenöt perc is eltelt, mire lefekvésre került a sor. Rosario, a fiatal mama, varrogatott és közben közben föl-föl-emelte gonddal fészült fejét, szelid mosolyt bigyesztve finom metszésű ajkára és üde arczára, melyet anyaságának boldogító tudata, még gömbölyübbé és édeskesebbé változott. Károly, a fiatal apa, fiacskája tanításával volt elfoglalva, s ezt a munkát oly lelkiismeretesen vette, hogy barátjainak, a kik őt e miatt nem egyszer élceik céltáblájának szemelték ki, mikor őt egy fekete-kávéra hívták, rendesen így felelt:

— Nincs elvesztegetni való időm.

Ilyenkor aztán ez volt részökről a válasz:

— Persze, ki adna akkor leczkét a fiadnak?

És ezzel a kifejezéssel csakugyan fején találták a szeget. Károly ugyanis szívesen, sőt benső örömmel adott esténként órát kis fiának az írásból és olvasásból. A fiatal asszonyka pedig, a ki különben egész biztos volt férje szívéből, végtelenül boldognak érezte magát a szűk családi körben és ily kedves foglalkozás közepette. Kint szakadt az eső, sivitott a szél, sikosra fagyott a járó kövezete, bent a lámpa szelid fényt árasztott a csipkés szegélyű ellenzön keresztül, a kandalló tüze barátságosan pattogott, kellemes meleget terjesztve nemcsak a dolgozó szobában, hanem a szomszédos hálóba, a béke és gyöngédség e paradicsomi fészékébe is, mely oly éles ellentétben állott a Károly barátaitól gyakran meglátogatott kávéház füstös és utálatos berendezésével. Károlynak elég éles szeme volt ahhoz, hogy észrevegye ezt a különbséget, azért föl se vette

barátjainak nyegle tréfáit, a kik őt „fia mesterének” csufolták.

Egy este Laczi nagyon makranczos és szórakozott volt. Olvasás közben el-elharapta a szókat s mikor e miatt meg kellett ismételnie, meglátszott a hangján, hogy ingerült és hogy gyermeki kedélye fel van háborodva. Mikor pedig írásra került a sor, trombitát csinált fitos orrocskájából, szándékosan szerzettette tollát a papiroson, majd ledobta a tollat, melynek szétfeccsenő tintája nemcsak a papirost, hanem a mamája kézimunkáját is bemocskolta. Ez bosszusan és meglepetve kiáltott fel. Károly is kérdőleg tekintett kis feleségére, mintha tőle akarná megtudni, mi a mennykő ütött a Lacziba. Rosario erre hirtelen felugrott székről s ölbe véve fiacskáját kérdi:

— Mi bajod van, angyalom? Mi fáj, hol fáj aranyom?

És elkezdő czirógatni a homlokát, az arcát, sőt még üterét is megtapogatta, nincs e valami komoly baja, nem gyöttri-e láz, nem leli-e hideg. De mind hiába, a rosszulnének legkisebb nyomát sem tudta fölfedezni. Ekkor aztán szigorú arczkifejezést erőltetve magára komoly hangon szólt rá fiára:

— Nem lesz jó? . . . Nem tudod, mily rosszul esnek szívemnek az ily gyerekes szeszélyek? A szegény jó apád megbetegszik, ha ingerültségre adsz okot. . . . Akkor aztán neked kell őt ápolnod s az orvosságokat odavinni az ágyához és beadni neki. Értetted-e? . . . Azért fejezd be, szívem, hisz ugyanis a katekizmus van hátra.

Laczika a helyett, hogy válasza méltatta volna kedves mamája szavait, erősen bámult a szoba egy sötét zugába. Arczoecskájának önkéntelen mozdulata, kékbe olvadó szemének merev tekintete oly belső küzdelmet árult el, mely meghaladja az ily koru gyermek értelmét s mely idő előtt szokta megérlelni, de egyuttal meg is puhítani a gyermek agyvelejét.

— Mamám! — válaszolt végre halkán s mintegy félálomban — és Sándor bácsi sohasem tér többé vissza?

Az anyja megrázkódott e váratlan kérdésre. Háboruba ment fivérének emléke neki sem hagyott békét s nem egyszer zavarta meg házi boldogságának édes nyugalomát. Istenem! hányszor járta át törként szegény szívét a kínzó gondolat, hogy míg ő tisztaságtól ragyogó ágyban pihen, azalatt Sándor az ellenség golyójától átfurt kebelével és örökre megüvegesedett szemmel fekszik ott a kubai csatatéren valahol.

— Hát sohasem tér vissza, mamám, Sándor bácsi? — kérdé újból a fiúcska olyan hangon, mely a könnyek kitörését szokta megelőzni.

— De igen, vissza fog jönni, lelkem fiam, ha az Isten is úgy akarja — felelt az anyja bus hangon, szívéhez szoritva a kis teremtest.

— De mikor jön meg, papám? No mikor jön meg, mondd csak, kérlek, megérkezik a héten?

— Nem tudom, kedves — sóhajtott fel az apa.

Nézzük meg csak a levelet. . . De már későre jár az idő, édes fiam, menjünk aludni. . . Majd holnap. . .

— De én tudni akarom, apuskám. Azután meg miért nem tudod te azt?

— Majd ha vége lesz a háborúnak, angyalom, érted. Addig, míg a háboru tart, a bácsi sem jöhet meg.

A gyermek kék szemére árnyék vonult azon erőfeszítés sulya alatt, melyet neki a mondottak megértése okozott.

— És mi az a háboru, papám? kérdezte ismét a fiúcska.

— A háboruban két fél harczol egymással a győzelemért.

— Nemde ott a jók a rosszakkal verekszenek?

— Igen, a jók a rosszakkal.

— Sándor bácsi jó, jelenté ki Laczika. — És hogyan harczolnak ott?

— Puskákkal, kardokkal, ágyúkkal.

A gyermek összeacsapta kezét.

— Vigy el engem oda, apám, vigy oda hamar!

— Szegényke! — Fiam, a háboru nem gyermekeknek való.

— Hát abba csak nagy emberek mennek?

— Ugy van.

— Akkor hát miért nem vagy te is ott a háboruban, hiszen te nagy vagy?

— Mert nem vagyok katona — felelt az apa megütődve és megrezzenve, mintha azokat a szavakat nem egy fiúcska, hanem egy felnőtt ember ejtette volna ki. — Sándor bácsi katona, nem emlékszel már arra az időre, mikor veled katonásdit játszott? A katonákat arra tanítják, mint kell megvédeni a hazát. . .

— A hazát? . . . ismétlé meglepődve Laczika. És hol van az a háza? . . . Talán itt?

— Igen, itt.

— Itt . . . hol?

— Hát . . . a mi házunkban.

— A mi házunkban? . . .

— Nem . . . azaz igen . . . A mi házunk a hazában van, de a háza sokkal nagyobb. Valamennyi ház a faluban és valamennyi falu meg város együttvéve teszi a hazát. De nemcsak a házak, falvak és városok, hanem a földek, az erdők, a nép mind, mind a hazában van. . .

— És a templomok is? — kérdé tovább Laczika oly hangon, melyen imádságait szokta elrebegni.

— Azok is.

— És a Boldogságos Szűz is, a mennynek a mamája is ott van?

— Ugy van, a Boldogságos Szűz is a hazában van.

— És Sándor bácsi szereti a hazát?

— Láthatod — szakította félbe a benső megindultságtól Rosario. — A jó bácsi nagyon is szereti a hazáját.

— Ő annyira szereti azt, hogy még életét is kockára teszi érte. Láthatod, kis fiam, azért imádkozál érte, hogy meg ne öljék őt.

A fücska elhallgatott. Látszott, hogy a mondotak értelmén törte a fejét.

— S azok, a kik nem mennek háboruba, sohasem halnak meg? — kérdé utoljára gyermeki logikája végső következményeképen.

— De igen is, azok is meghalnak.

— Akkor én is háboruba fogok menni, ha nagy leszek. — jelentette ki egész határozottsággal a kicsike. — S akarom, hogy te is elmenj, apám. Mert ugyebár, egyszer mindnyájunknak meg kell halnunk, s ha már mindnyájunknak meg kell halni, haljunk meg azért . . . haljunk meg a menyország mamájáért . . . haljunk meg a hazáért.

A fücska szavait mély csend váltotta fel. A szülők némán, el nem palástolható meghatottsággal bámultak egymásra, mintha mindaz, a mit az imént a kis ártatlan ajkáról hallottak, nem is a földről, hanem egy más világból esengett volna fülökbe. Rövid idő múlva Károly következőkép szolt feleségéhez:

— Feküdjél le édesem, a tized már régen elütötte az óra.

— És a katekizmus?

— Ma ő adott nekünk leczkét belőle. — válaszolt az apa, homlokon csókolva szöke fürtű fiacskáját.

HIREK.

A perzsa sah és az apáca. A perzsa sah belgiumi tartózkodása idejéből a következő kedves epizódot mondják el az ottani ujságok. Muzaffer-ed-Din meghallotta, hogy a brugesi apáca kolostorban van egy apáca, a kinek apja, egy olasz márk, valamikor a sah kíséretéhez tartozott. Erre a sah a kolostor elé köcsizott, kihivatta az apácát s kijelentette, hogy nem akart addig távozni Belgiumból, a míg régi barátjának leányát nem látta. Nagy örömet okozott a sahnak, a mikor az apáca perzsa nyelven felelt neki. A sah annyira megörült ennek, hogy azonnal kétezer frankot ajándékozott a kolostornak.

A belga király kibékült leányával, Lónyay grófnéval, a volt özvegy trónörökösnével. Két hónappal ezelőtt Lipót király a pápától levelet kapott, a melyben a pápa felszólította, hogy Lónyay grófot és grófnét vegye kegyébe. Ezért találkozott a király jaktja Lónyay grófnéval az angol partok felől jövő jaktjával. A belga király e találkozás alkalmával kibékült leányával, azután vele, Lónyay gróffal és Klementina hercegnővel együtt utazott az azori szigetekre.

Merényletet terveznek a pápa ellen. A londoni rendőrség értesítette a római rendőrséget, hogy Amerikából nyolcz anarkhista érkezett Európába s ebből kettő Rómába indult, azzal a szándékkal, hogy a pápa ellen merényletet kövessenek el. A merénylők valószínűleg az októberben végbemenő boldoggá avatási szertartás alatt szándékoznak véghezvinni gyilkos merényletüket a szent atya ellen. A Vatikánban megtettek minden óvintézkedést, hogy a gaz-

embereknek ne sikerülhessen a tervük. Ime tehát, gyilkolnak akár királyi főt, akár főpapot, az nekik mindegy. Tehetik is, mert a mai szabadelvű rendszer mellett még szabadon engedik grasszálni ezt a szektát, mikor nap-nap után bebizonyosodik róluk, hogy csak gyilkolni akarnak, semmi mást. Lapjuk is van az anarkhistáknak Amerikában, Franciaországban és Angliában is, a melyekben egész szabadon terjesztik eszméiket. A hatóságok, bár rettegnek tőlük, nem tiltják el őket, mert nem férne össze a haladással, a szabadelvűséggel. Üsse part az ilyen haladó korszakot, a mikor a bűnös munkáját nem akadályozzuk meg csak azért, hogy ránk ne mondják a reakzionárus czímet. Adja az Ég, hogy szentséges Atyánkat, kit a Mindenható eddig is megoltalmazott, ne érje semmi veszedelem.

Az új bankó. Szeptember 20-án bocsjátja ki az osztrák-magyar bank a 20 koronás új bankókat. A bankók vörös alappal bírnak s azon igen szép, az egyik oldalon magyar szövegű, a másik oldalon német szövegű rajz látható. Örült annak idején a magyar, mikor hallotta, hogy lesz husz koronás papírbankó. Örült mint mondom, de nem azért, mintha az új bankóból neki haszna volna, hisz ép oly kevés jut neki belőle, mint a régieből, ő csak ugy vendégül lát majd hébe-hóba egy-kettőt belőle, míg az Itzig zsidó adja, az adóhivatal meg veszi; de örült mégis, mert hát azt hitte, hogy ez végre magyar bankó lesz. Pedig csalódott. Az új bankó másik oldalán ép ugy rajta lesz az osztrák sas, meg a német szöveg, mint a régi bankókon. Mintha mi Magyarországon meg se értenénk már a magyar szót magában, hanem csak ugy, ha ott lebzsel mellette a német is. Hát édes atyámfiai, arra jó ez, hogy emlékeztessen benneteket újra meg újra, hogy osztrák járom alatt vagyunk ám még mindig, nehogy valahogy elfeledjétek. Nagyon jámbor népek vagyunk mi, köszönettel fogadjuk a nimettül ezt a kényelvű bankót is, csak az a feneség benne, hogy még így se ad belőle, hanem csak köcsönbe ezüst vagy aranykoronákért, hogy később megint elvigye ingyen a kvótába!

Villámcsapás a derült égből. Párját ritkító természeti tünteménynek lett két asszony — írja tudósítónk — áldozata Nagy-Kürtös nógrádmegyei községben. Ragyogó napsugárban dolgoztak az emberek a mezőkön, a midőn egyszerre hatalmas villám cziakázott alá és Plech Zsuzsánnát nyomban agyonsújtotta. Mintegy hatvan lépésnyire dolgozott tőle egy öreg asszony, a kit a villámütés egész életére bénává és nyomorékká tett. Csak egy jó óra múlva eredt meg az eső a villámcsapás után.

Takács Zoltán bankógyára. Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra a Takács Zoltán nevezetű fiatal ügyvédre, ki a diákmozgalmakban nagy szerepet vitt s a kit vagy ötödfél év előtt sikkasztás miatt elítéltek 3 esztendőre. Fogságának kitöltése után valami Kovács Etelkával Barackára költözött, aki állitlag arczképfestéssel foglalkozott s ebből éltek mind a ketten. Egyszerre kísült rola, hogy közönséges pénzhamisító. Nem koronásokat, forintokat vagy tízeseket hamisított, hanem mindjárt százásokat. Legutóbb három héttel ezelőtt járt Budapesten s Mandl József korcsmárost szólított fel bűnrészességre. Bizalmasan félrehívta egy szobába s e szavakkal fordult hozzá: „Akar-e gazdag ember lenni?” A felelet természetesen igenlő volt. Akkor beavatom magát a dolgomba. Én hamis százásokat készítek. Itt van belőlük mutatóba három darab. Mandl nézegette a nagy bankókat s megbámulta, milyen tökéletesek. „Adjon tul rajtuk, megfelezzük a pénzt.” A korcsmáros lát-

szólag belement az üzletbe, de a mint Takács elment, a rendőrségnél jelentést tett. A rendőrség el is fogta másnap Takácsot a Royal-szállodában, a hova rendelte volt Mandelt, egyszersmind elfogta a többi bűntársait is. A hamisító bűntársai Csider József szolga, Oravetz János tiszaszervevényi gazdálkodó, özvegy Korda Gergelyné, Csapó József nagyszokolói volt takács és szeretője Balog Rózi, Bálint Ferenc földbirtokos és anyja. Ezeket már mind beszállították a törvényszékekhez. Baracsán egy kis kunyhóban megtalálták a bankóprést, valamint 28,000 forint áru kész századokat, melyeket alig lehet megkülönböztetni a valódiaktól.

A gabonauzsorás. Paull Sándor temes-kubini gabonakereskedő ezeltt három évvel 155 forintot adott kölcsön Popov Száva földművesnek, a ki három kötlévelben, de a melyeket nem irt alá, arra kötelezte magát, hogy az összeg fejében huszonegy métermázsza közepes minőségű búzát 4 forint 50 krajczárjával, husz métermázsza árpát három forintjával szállít neki; tehát 150 forintért összesen 154 forint 50 kr. ára gabonát. Ezt persze senki sem mondhatja uszoranak, pedig hallatlan uszora, mert 4 frt 50 kr-ért nem lehet búzát kapni, sem 3 forintért árpát métermázsánként. A kikötött gabona sokkal többet ért, a mi mindjárt ki fog tűnni. A szegény Popov ugyanis nem tudta őszre a kikötött gabonát szállítani, fogta hát magát az uszorás és kitöltötte az előre kapott üres váltót 351 forint 50 kr-ra, bepörölte és végrehajtotta szegény Popovot, a ki kénytelen volt fizetni. Most már Popov pörölte be Paullt uszoravéség miatt, de elvesztette a pört, mert Paull kimutatta, hogy őszkor a buza ára a bérzén 7 frt 60 kr. volt, az árpa pedig 5 frt 50 kr. volt, ennek a különbözete pedig 201 frt 50 kr., adott neki pedig 150 frtot kölcsön, az összesen 351 frt 50 kr. A fehértemplomi törvényszék tényleg el is ítélte az uszorást 300 forint pénzbüntetésre, de a kuria felmentette, mert nézete szerint ez egy gabonaelővételi üzlet és nem uszora. No már most okosodjon ki az ember. Az egyik bíróság azt mondja, hogy igenis uszora volt, a másik azt mondja, hogy nem volt és felmenti a vádlottat. Melyik bíróságnak volt igaza, melyikben bizzon az ember? Vagy tán egyikben sem? A tanúság mindenesetre az, hogy ne írjon alá senki sem váltót, ha nincs róla meggyőződve előre, hogy *szíve*l bír emberrel áll szemben. Forduljon minden megszorult ember a szövetkezethez, a plebánushoz vagy kedvelt hetilapja szerkesztőjéhez előbb tanácsért.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, a hatósági szállítások terén észlelt némely visszasságok megszüntetése iránt. Abból az alkalomból ugyanis, hogy egy vidéki város hatósága az általa kiirt pályázat föltételeit meg nem tartotta, illetve egy fővárosi vállalatnak a szállításra vonatkozó s a föltételeknek mindenben teljesen megfelelő legolcsóbb ajánlatát egy ott helyben lakó iparos javára minden elfogadható ok nélküli jogtalanul mellőzte, — a kamara utalt arra, hogy mindinkább terjed a hazai közhatóságoknál az a törekvés, hogy a beszerzendő ipari közszükségleteket kizárólag a saját területükön települt iparosok útján fedezzék. Ez a törekvés az iparos körökben aggodalmat keltett, mert ha ez általánossá válik, akkor minden figyelemreméltó ipari haladásnak útját állja. Szabad verseny nélkül ipari haladás alig képzelhető, mert ha valamely iparmunka igénybevételét és alkalmazását nem a megfelelőbb minőség és ár, hanem a szállító iparos lakóhelye dönti el, akkor hiányzik a haladásra és tökéletesítésre való törekvé-

sek minden rugója. Másfelől pedig nagyobb szabású ipartelep nagy tökével és szakértelemmel nem lehet létesíteni akkor, ha az illető iparos csak a saját lakóhelyének kis körére kénytelen az ipari tevékenységet szorítani. Ezek alapján fölkéri a kamara a kereskedelemügyi minisztert, hogy a belügyminiszterrel egyetértőleg intézkedjék az iránt, hogy a lábrakapott helytelen gyakorlat, a mely az ipartörvénynek 50-ik — az iparosoknak az egész ország területén szabad mozgást biztosító — szakaszával is ellenkezésben van, kiküszöböltesse. No lám, a kedves budapesti tokepénzes zsidók mit nem akarnak. Mert egy vidéki város hatósága nem a budapesti gyáros olcsóbb ajánlatát fogadja el, hanem a helybeli iparosét, elmennek pataszra a miniszterhez és azt követelik, hogy tiltsa el ezt a dolgot. Hát mi éppen azt tartjuk helyesnek, hogy a helybeli iparosokkal dolgoztassanak, ne pedig a budapesti tokepénzes gyárakkal. A kisipart kell támogatni, hadd eljen az a vidéki iparos is, a ki ott fizeti az adóját. Reméljük a miniszter nemcsak hogy visszautasítja a kamara szemtelen kívánságát, de még meg is dorgálja őt érte.

Negyvenezer ember katasztrófája. A napilapok már jelentették röiden, hogy Texasban szörnyű szélvihar volt, a mely elpusztította Galveston városát és kétezer lakosát. Ujabb newyorki táviratok nemcsak megerősítik a katasztrófa híreit, hanem még borzalmasabb részleteket közölnek. A texasi kormányzó jelentése a következő: A halottak száma ma Galvestonban háromezerre tehető; vasuti hivatalnokok, a kik az egész vidéket bejárták, azt beszélik, hogy a galvestoni kerületben összesen *negyvenezer ember vesztette el életét*. A kárt körülbelül ötven millió dollárra becsülik. Galveston, a melynek negyvenezer lakosa volt, most romban hever és teljesen elpusztult. A város harmincz mértföld hosszú szigeten feküdt, a mely alig egy-két lábbal emelkedett ki a tengerből. A sziget körül a tenger is nagyon sekély és csak némely helyütt mélyebb. Az orkán későn délután kezdődött és egyszerre emeletnyi magasságu hullámok tódultak a város felé és a part közelében levők nem is gondolhattak életük megmentésére. A vihar a kikötőben levő hajókat úgy hányta-vetette, mintha játék tárgyak lettek volna. Az orkán a tengerbe sodort és izzé-porrá tört hét nagy gőzhajót, közte három nagy angol teherszállító hajót, továbbá százötven nagy vitorlás hajót. A szigeteket a szárazfölddel összekötő vasuti hid elpusztult, a vízvezeték hasznavehetetlen, a légszeszgyár megsemmisült. A város annyira el van vágva a világtól, hogy még eddig segítséget sem küldhettek. A menekültek azt beszélik, hogy a holttestek százával fekszenek egymáson. Az életben levők is kétségbe vannak esve, mert este meg éjszaka nincs villágosságuk, aztán ivóvizben is nagy hiányt szenvednek. Egy liter víz ára egy dollár. A szélvihar teljesen tönkretette az idei pamutaratást s e miatt a pamut ára a newyorki tőzsdén tíz centtel emelkedett tegnap. — Newyorkból táviratozzák nekünk, hogy az odavaló meteorologiai intézet már néhány nap előtt jelezte a tropikus vihar közeledését és csak abban tévedett, hogy a szélvész váratlanul más irányba csapott, mint a minőt a newyorki intézet kiszámított. Efféle katasztrófát már régen megjövendöltek a szerencsétlen városnak, a mely egészen úgy fekszik, mint Indianola parti város, a melyet 1886-ban a szélvihar végképpen elsöpört. Galveston 6-8 lábnyira emelkedett a tenger színe fölött. A sziget egész partvidéke az örökös orkánok miatt folytonosan változtatja alakját. Mint Dalazból (Texas) jelentik, Virginia-Ponstban,

Dicksonban, Hitecockban, Seabroockban, Alvinban és a tengerpart több más helységében 700 holttestet találtak. Néhány százat valószínűleg a tenger is elragadott. A katasztrófa idején a galvestoni kórházban levő száz beteg közül csak nyolcat mentettek meg. A hadügyminiszter elrendelte, hogy Galvestonba 10,000 sátrat és 50,000 ember részére való élelmiszert küldjenek.

Gabonaértékesítő szövetkezetek. A magyar gazdaszövetség Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezete tervbe vette a gabonaértékesítő szövetkezetek létesítését is, miután a kisgazdákra nézve igen fontos, hogy gabonájukat ne a közvevő ügynöknek adják el, hanem eladhassák azt nagy tömegben s mint jól kezelt piacsképes árut, egyenesen a nagykereskedőknek. Meskó Pál, mint a magyar gazdaszövetség megbízottja megfordult ez ügyben a nagyobb alföldi községekben, hogy megmagyarázza a gazdaközönségnek a gabonaértékesítő szövetkezet előnyeit. Az eszme több helyütt fogékony talajra talált s van rá kilátás, hogy az alföldi nagyobb községekben létesülni fognak gabonaértékesítő szövetkezetek. Temes vármegyében Csákován és Vadászerdőn már meg is alakultak a szövetkezetek. Csanádmegyében alakuló félben vannak ilyen szövetkezetek Battonyán, Mezőkovácsházán, Magyar-Bánhegyesen, Apátfalván, Nagylakon és Csanád-Palotán. Ilyen kellene minden központban, akkor nemsokára elmehetnének a zsidók furulyázni Palesztinába. Nem lehetne már milliókat zsebelni Magyarországon.

A zsidó nevelő ur. Eredeti módját találta ki a csalásnak egy Davidovits Ferencz nevű zsidó. Évek óta figyelemmel kíséri a lapok apróhirdetését s ha valaki nevelőt vagy nevelőnőt keresett, ő rögtön ajánlkozott levélben. Lakásán garmadába gyűjtötte a hamis bizonyítványokat, a melyek Márkus Irén, Márkus Emil, Spitzer Arnold, Spitzer Mariska és még számtalan névre szólnak. Rendesen elfogadták ajánlatát, a mire utkölségre 25-50 forintot kért. Természetesen, az egész komédiát csak e miatt játszotta. Ha például Márkus Irén néven ajánlkozott, akkor ő Márkus Emil néven vett lakást. A pénzeslevélhordó megtévesztésére minden alkalommal egy-egy nőszemélyt tartott lakásán, a kit hűgának mutatott be s a kinek gyanútlanul kifizették az utalványt. Végre a héten egy detektív jelentkezett nála. A rendőrségen ugyanis számos rászédett ember tett ellene följelentést s kiadták ellene az elfogató parancsot. „Itt lakik Davidovics ur?” kérdezte a detektív tőle. „Nem itt, a harmadik emeleten,” hazudott a csaló, nyilván azért, hogy a mi detektív fönt jár az emeleten, megszökhessék. A titkos rendőr azonban nagyon jól tudta, kivel van dolga, nyakon esipte s befisérte. Az uton száz forintot ígért a detektívnek, ha nem kíséri be, de az nem kért belőle. Az ilyen emberek rontják el aztán azoknak a szegény nevelőknek és nevelőnőknek hitelét, kik valóban el akarnak szegődni s csakugyan rászorulnak egy kis előlegre.

Ismét mozognak az anarkhisták. Egy newyorki távirat szerint ismét több anarkista utazott Európába. Amsterdamban Harlem külvárosában nagy izgatottságot okozott egy bombamerénylet, a melyet a városi villamos vasut ellen kíséreltek meg. Ezenkívül a minap éjjel egy rabló beférközött az érsek palotájába s ott sok értékes dolgot elpusztított. Azután elkiáltotta magát, hogy: „Minden pappal így kellene bánni!” Lorrigau érsek megbetegedett az ijedségtől. A betörőt, mikor elfogták, a tömeg meg akarta lincselni. Amsterdamból érkezett távirat jelenti, hogy Vilma királynő két fe-

nyezető tartalmu levelet kapott az anarkistáktól. Ezért a királyi palotában az őrséget megkétszerezték. Több anarkistát kiutasítottak

Nagyothallás. Egy gazdag hölgy, ki dr. Nicholson mesterséges fülkagylói által nagyothallásából és fülzugásából teljesen kigyógyult, az illető orvos intézetének 25,000 forintot adományozott oly czélből, hogy oly süket vagy nagyothalló egyének, kik nem szerezhetik meg maguknak e fülkagylókat pénzért, azokat ingyen kaphassák. Levelek intézendők: **5140. sz. Nicholson-intézet, Longcott, Gunnersbury, London. W.**

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Khinában ott vagyunk, a hol a mádi zsidó. Nagy kühóval nekimenünk a boxereknek, bevettük Pekinget, ott vannak az összes nagyhatalmak katonái s most nem tudják mit csináljanak! Az orosz azt javasolja, hogy menjenek haza, a német azt mondja, hogy csak a többi menjen haza, ő majd ott marad a rendet fentartani; az angol azt mondja senki se menjen haza, hanem foglalják el most azokat a területeket, a melyekre szükségük van... Szóval, megbomlott az egyetértés a győzők között s a legyőzött ellenség sunyi szemmel nézi mint kapnak össze a szövetségesek a prédán s tán egymás hajába kapaszkodnak. A kínai császár Li-Hung-Csángot bizta meg a béke megkötésével, a ki el is utazott már Pekingbe, hogy a nagyhatalmakkal tárgyaljon.

Az angol-bur háborúnak még koránt sincs vége, daczára, hogy Roberts lord a mult héten proklamációt bocsátott ki, a melyben Transval államot megszüntnek, illetve Angolország által elfoglaltak jelenti ki. A burok erős ellentállást fejtenek ki s minduntalan kellemetlen megtámadásban szerencsélte ik az angolokat. A legutóbbi csata alkalmával — Buller tábornok és a burok között — heliografikus összeköttetést hoztak létre az angol katonák. Buller tábornok tudtára adta a buroknak, hogy Transzvaált annektálták az angolok és azt kérdezte tőlük: „Miért nem adjátok meg magatokat?” „Nekünk Botha parancsára tovább kell harczolnunk,” — volt a burok felelete. Azután a burok intézték a következő kérdést Buller tábornokhoz: „Még mindig Ceylonba külditek a foglyokat?” Mikor Buller igenlőleg válaszolt e kérdésre, a burok azt mondták neki: „*Akkor hát tovább küzdünk!*” És küzdenek is nagy elszántsággal és hősiességgel, mert az elmúlt héten három helyen támadták meg az angolokat s egy helyen el is fogták vagy 200 angolt. Egy más helyen meg Dewett bur generális rongálta meg Roberts háta megett a vasutvonalat vagy 10 kilométernyire, úgy, hogy az angolok most nehezen közlekedhetnek a fokfölddel.

Franciaországban nagy a öröm, mert az orosz császár sajátkezű levelet írt Loubet elnöknek, a melyben biztosítja, hogy ragaszkodása Franciaország iránt határtalan és megbonthatatlan. Érdekeik pedig összeforrottak. E két nagy katonai hatalom összetartásából még komoly bonyodalmak keletkezhetnek az angolra és németekre. A francziák vissza akarják szerezni Elsass-Lotharingiát, az orosz pedig el szeretné hódítani Anglia ázsiai birtokait.

Románia és Bulgária között a viszony mind élesebbé válik. A forradalmi bizottság vezetői az urak ma Szófiában. A kormány nem mer nekik parancsolni, mert fél tőlük, a fejedelem pedig külföldön van s nem mer haza menni, mert szintén fél. E közben pedig Románia folyton követeli a forradalmi bizottság emberének elfogatását és megbüntetését. A politikai gyilkosságok egyre tartanak s elkövetők szabadon járkálnak. A forradalmi bizottság szeptember hó végére tervezte a forradalom kiütését. Még pedig úgy, hogy egy és ugyanazon időben meggyilkolták volna a román királyt, a bolgár fejedelmet és a szerb királyt. A zavarban, melyet ezen gyilkosságok keltettek volna, vitték volna keresztül a forradalmat, hozzácsatolták volna Macedóniát Bulgáriához s kikiáltották volna a bolgár köztársaságot. Csakhogy a román kormány mindenre idejében rájött, Ferdinánd külföldre szökött, néhány főkolompost elfogtak, a hadsereget mozgósították s így a terv dugába dőlt. De azért még nincs rend Bulgáriában. A nép fel van izgatva, forrong, lázong, főleg a dézsmaváltás fizetése miatt s el lehetünk készülve, hogy egyszerre csak rossz híreket hallunk.

Közgazdaság.

A sertésvész külső és belső ismertető jelei.

A sertésvész, habár egy nyavalyának látszik, a mint a tudósok megállapították, tulajdonképpen nem is egyféle betegség, hanem kétféle. Az egyiknél főképpen a belek, a gyomor, szóval az emésztő-szervek betegülnek meg: ezt sertéskolerának vagy sertéspestisnek nevezzük. A másíknál inkább a tüdő a baj székhelye: ezt mondjuk a szó szorosabb értelmében sertésvésznek.

Ez a két betegség gyakran ugyanegy falkában egyszerre lép föl és kezdetben nagyon hasonló jelekben nyilvánul. A falkában élő sertések közül egyesek elmaradoznak társaiktól. Etetés alkalmával keveset, immel-ammal esznek, keletlenül jönnek az etetővályuhoz és attól hamar eltávoloznak, félre állnak, vagy pedig fekvőhelyükre mennek vissza. Fekvésükből csak nagy nehezen kelthetők föl, többnyire egy helyben mozdulatlanul fekszenek, zajra, lármára alig ügyelnek. Félkeltve nehezkésen mozognak, többnyire egy helyben, lehorgasztott fejjel állva maradnak. Némelyeknél remegést is lehet észrevenni a test egyes részein.

Az ilyen általános rosszullétre utaló jelenségek mellett a betegség azon alakjánál, melyet sertéskolerának vagy sertéspestisnek nevezünk, a betegek igen keveset vagy egyáltalában semmit sem esznek, a szomjúság azonban fokozódott. Az állatnak forrósága van, szemei bágyadt fenyekek és csipásak. A ganajlás beteginte nehezebben, erőlködve történik, miközben a beteg disznó hátát felpupositja. Ilyenkor keményebb, szárazabb a bélsár, de már később éppen ellenkezőleg híg, folyékony, igen büzös bélsár ürül, mely néha a hozzákeveredett vértől vörhenyes színű.

Az étvágytalanságon és a hasmenésen kívül gyakran látjuk az állatot hányni. A hányás naponta több-

ször is ismétlődik. A kihányt anyag nyulós, nyálkás és világos vagy barnasárga színű.

Ott, ahol a bőr vékonyabb: a has alján, a combok belső oldalán, a hónaljokban (a könyök fölött és mögött) vörös foltok mutatkoznak, melyek közül némelyek helyén hólyagok keletkeznek.

A szorosabb értelemben u. n. sertésvész esetében az emésztési zavarok kevésbé feltűnők, hanem inkább a lélekzés körében vehetők észre eltérések annak jeléül, hogy a tüdők betegedtek meg. A beteg sertések köhögnek, majd bőséges orrfolyás ürül az ornyílásokon keresztül, amely sűrűn folyó, nyálkás vagy genyes kinézésű és az ornyílások körül beszárad.

A lélekzés kezdetben csak kevésbé nehezített; később súlyosabbak a lélekzési nehézségek, a lélekzés fuldokló, hörgő: a beteg sertések elülső lábaikra támaszkodva kutya módjára felülnek és fejüket előre nyujtva, tátott szájjal szuszogva, hörgöve lélekzenek. Ez a hörgés még távolabbra is elhallható. Még később az állatok már állandóan fekszenek, felemelkedni nem képesek, egy egy erősebb köhögés alkalmával feltápaszkodnak, de újra visszaesnek.

A súlyos esetekben a betegség vége felé a test hátulso része, a kereszt-táj és hátulso lábak elgyengülnek, majd teljesen meg is bénulnak. Az állatok folyton soványodnak, végül teljesen kimerülve, elhullanak.

Vannak azonban esetek, amelyekben a hasmenés és lélekzési nehézség bizonyos idő múlva, mely a baj súlyossága szerint rövidebb vagy hosszabb, fokozatosan enyhül, az étvágy javul, a beteg sertés fölélénkül és végül teljesen kigyógyul a betegségből.

A sertésvésznek ismertetett külső tünetei, valamint a lefolyás módja, magukban véve nem annyira jellemzők, hogy csupán azokból a betegséget egész bizonyossággal meg lehetne állapítani. A hányás és hasmenés, valamint a nehéz lélekzés más betegségeknek is előfordul. Az sem tekinthető még biztos jelnek, hogy ha egyszerre sok állat betegül meg, mert például, mint említettük, a sertésorbáncz is járványszerűen pusztít.

A felsorolt külső jelekből a betegséget tehát csak gyanítani lehet. Teljes bizonyossággal csupán a gyanus vagy elhullott állat felbontása után, a belső részekben észrevehető elváltozásokból lehet a betegséget megállapítani, illetve a sertésvészt a sertésorbáncztól megkülönböztetni.

Ajánlatos ezért abban az esetben, ha esetleg nincsen dög, egy betegeskedő sertést leszuratni, hogy az állatorvos felbontsa és a betegség természetét pontosan megállapítsa.

Sertésvészben vagy sertéskolerában beteg, vagy ezen betegségben elhullott állatok felbontása alkalmával szembeötlik, hogy a bőrön, a szalonnában, a has belső részén levő hártján, ugyszintén a mell belső hártáján sok apró vörös folt, vérömlés látható. A gyomor és a belek a friss esetekben szintén élénkebb pirosak, olyankor ellenben, midőn a sertés hosszabb ideig volt beteg, a belekben kisebb daganatokat talál-

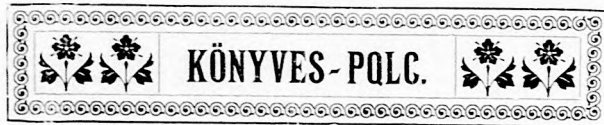
nak, melyek gombhoz hasonlóan emelkednek a bél-üregben, vagy pedig a bél belső hártáján bemélyedések, fekélyek láthatók.

Azokban az esetekben, midőn a lélekző szervek betegnek, a tüdőkben különféle nagyságu csomókat lehet kitapintani, melyek néha vörös, n ha barna, más-kor szürke vagy sárga színűek.

A vesék a rendesnél nagyobbak és sötétebb barna vörös színűek, más-kor fekete-vörösek, ismét más-kor fakószínűk.

Ezen elváltozások alapján lehet a sertésvész, illetőleg a sertéskolerát a sertésorbáncztól megkülönböztetni. Mert a sertésorbánczban elhullott állat beleiben és tüdejében sohasem találhatók a leirtakhoz hasonló elváltozások és általában a bonczolás alig állapít meg ilyenkor feltűnőbb kóros elváltozásokat. E mellett tekintetbe kell venni azt is, hogy az orbánczban többnyire csak malacok betegednek meg, míg a sertésvész öreg sertést is megbetegít.

„M. G.”

A socialis kérdés hajdan és most. Irta dr. Verus. III. kötet. A különböző vallások befolyása a társadalomra. Nagy 8-rét alak 307 lap. Ára füzve 4 korona, kötve 5 korona. Olvasóink még élénken emlékezhetnek azon közleményeinkre, melyekben a mű első és második kötetét ismertettük. Most előtünk fekszik a harmadik vagyis befejező kötet. Nincs mű irodalmunkban, mely a szocialis kérdéssel oly behatóan foglalkoznék, mint Dr. Verus műve. Szerző behatól az ókor történelmébe és kiveszi belőle azon részeket, melyek a szocializmus alapját képezték és levezeti ennek történelmét napjainkig és kimutatja a szocializmus téves tanát és annak káros hatását az emberi társadalomra, mely tagadja Istent és a hazát. Viszont rámutat az utra, melyen haladva, az emberis g eredményesen megküzdhet e modern betegséggel. A harmadik kötet tartalma „A különböző vallások befolyása az emberi társadalomra”. E kötetben a szerző a különböző népek vallásának történelme mellett tárgyalja azoknak befolyását a társadalmi alakulásokra és bizonyítja, hogy a keresztény vallás az egyedüli, melynek tanai megoldhatják a jelenkor társadalmi kérdéseit. E három kötetből álló rendkívül érdekes munkának ára füzve 12 korona, vázsonba kötve 15 korona. Kapható a Szent Gellért kath. műintézet könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII. Práter-utca 44.)

Az örökimádás I-ső évfolyamának szeptember havi füzetje megjelent. A négy ives füzet mindenben megfelel jó hírnevének. A jelen füzet a következő jeles dolgozatokat tartalmazza: Felhívás a magyarországi szentségimádó egyesületek római zarándoklatára. — Jubileumunk az Oltáriszentség fényében. — Az eucharisztikus kormenent. — Az Országos eucharisztikus kongresszus: 1. A mintakiállítás. 2. A kongresszus első ülése (augusztus 16-én): a) gróf Majláth Gusztáv Károly püspök megnyitó-beszéde. b) A leg-

méltóságosabb Oltáriszentség hittani igazsága. P. Tomcsányi Lajos előadása. c) A papok Eucharisztia-társulatának és Oltáregyesületnek föladata. Porubszky József előadása. d) A szent áldozás után. Fischer-Colbrie Ágost előadása. e) A lelkipásztorok és az Oltáriszentség. Hahnekamp György előadása. f) A legfölségesebb Oltáriszentség a katolikus szertartásokban és a művészetben. Piszer Imre előadása. 3. A kongresszus második ülése (augusztus 18-ikán): a) Az Oltáriszentség irodalm. a. Varga Mihály előadása. b) Minő zene illik az Oltáriszentséghez. Kutschera József előadása. — A legfölségesebb Eucharisztia és az egyházi ének. Mayer Károly — Manna. — Tárgyak lajstroma. — Irodalom. — Megholtak névsora. — Hirdetések.

„Mária Országá” cím alatt Hoós János temesvári áll. tan. képezdei ének- és zenetanár egy igen hasznos zenefolyóiratot ad ki, melyből eddig már 5 füzet jelent meg. A magyar zene- és költővilág legkitűnőbbjei sorakoztak a szerkesztő mellé, s e gárda elég biztosíték arra, hogy a további füzetek is ép oly tartalomduusak lesznek, mint az első öt. Szébbnél szebb egyházi s főleg Mária-énekek töltik meg a füzeteket. Az énekek mind kétszólamuak s orgona- vagy zongorakísérettel vannak ellátva. Eddig a következő 40 oldal jelent meg: Bizalom Máriában, Rózsafüzér, Mennynek földnek dicsőséges királynője, Tenger csillag Isten anyja, Mária az árvák anyja, Tekints le égből, szűz anyám, Ave Maria, Légy egyetlen boldogságom. A magyar nép a te néped, Keresztények erőssége Sirok a te keserveddel, Szűz Mária Anyánk, Hymnus Mária kápolnájához, Boldogtalan szív keserve, Boldog asszony anyánk, Lytánia a XVIII. századból, Uram irlalmazz, Nézz le ránk a magas égből, Oh Mária liliomszál, Oh legszentebb szív asszonya, Asszonyunk szűz anyánk, A keresztnek szent törében. Hajadonok esdeklése, Ave Mária, E síralom bus völgyéből, Egy óhajítás egy dicséret, Mária szívemet, Fohász Magyarország nagyasszonyához, Hozzád esdünk szűz anyánk, Szép vagy Isten édes anyja, Hymnus Jézus szent szívéhez, Jertek tiszta lelkek Ha én mindazt elmondhatnám, Oh áldott szűz anya, Hymnus a szűz Máriához, Oh Mária szűz virágszál, Stella Maris, Gyászdal kis gyermekek fölött. A „Mária Országá” megjelenik havonként egyszer nyolcz oldalon s ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, egyes szám ára 1 korona 20 fillér. Az előfizetés-k a „Mária Országá” kiadóhivatalába Temesvár-Belváros küldendő.

Jézus Krisztus isteni Megváltónk élete A négy evangéliumból időrendben összeállította és magyarázó jegyzetekkel ellátta dr. Balits Antal székesegyházi kanonok. Ára csak 2 korona. Kit ne érdekelne az Ur Jézus Krisztusnak élettörténete, amelyet mindenki ismer ugyan, de rendszeresen és időrendben nagyon kevesen ismernek. Könyv még nem volt eddig a magyar irodalomban, mely édes Jézusunk életét ekkép tárgyalta volna. Balits ur könyvét ajánljuk a legmelegebben olvasóink figyelmébe. Kapható a Szent Gellért kath. műintézet könyvkereskedésében, Budapest, VIII, Práter-utca 44. sz.

Az 1900. évi szent jubileum kézikönyve. Irta Kereskényi Gyula, érdi esperes-plebános. A könyv mindenről felvilágosít, ami csak a jubileumra tartozik; és ami a munkának állandó bece, az a bucsukról szóló rész, amiből világosan meg fogja tudni mindenki, hogy miben áll a bucsu, amit olyan sokszor emlegetnek a jó hívők, de a mit kevesen ismernek. Az ujságok nagyon dicsérik a könyvet. Megrendelhető a Szent Gellért Kath. Műintézetnél, Bpsten. Ára 3 kor.

Magyarország és a zsidóság. Irta *Petrássevich Géza*, a jeles katolikus hírlapíró ily című nagyszabású munkájának immár megjelent a második kiadása. Irodalmunkban valóban ritka jelenség, ha egy tudományos színvonalon álló műből rövid idő alatt új kiadást kell rendezni. Ez bizonyítja, hogy Petrássevich műve mily alaposan van megírva. És tény, hogy aki a zsidókérdéssel komolyan és behatóan akar megismerkedni, bele akar hatolni a zsidó nép jellemébe, ismerni akarja történetét, vallását és pszichikumát, egész lényegét, aki a maga elrettentő valójában akarja megismerni a zsidóság befolyását Magyarország közgazdasági kulturális és társadalmi életére, az olvassa el e könyvet. A 205 oldalra terjedő nyolczadrét alakú könyv ára fűzve 3 korona. Megrendelhető a Szent Gellért katolikus műintézet könyvkereskedésében (Budapest, VIII., Práter-utca 44.)

Gyónási könyvecske. *Szent áldozási imák s néhány szent ének.* Elemi iskolai tanulók számára írta *Baumann Károly* hitoktató. Ezen hasznos kis füzetet, mely a Szt. Gellért kath. műintézet könyvkereskedésében kapható, ajánljuk a lelkészkedő papság, hitoktatók és szülők figyelmébe. Ára 20 fillér. Tömeges megrendelésnél árengedmény.

Való és mese. Irta: *Deszkás Miklós* Igen jól és szépen megírt 8 elbeszélést tartalmazó könyv, melyek nagy része a **vasuti-életből** van merítve. Ára 1 korona. Kapható a Szent Gellért kath. műintézet könyvkereskedésében. (Budapest, VIII., Práter-utca 44.)

MULATTATÓ.

Iskolában.

Számtaoból kérdezé a tiszteletes vizsgálat alkalmával a gyereket, s hogy a kérdést minél jobban felfoghassa, példái világoztá fel, nevezetesen:

— Két gombóc meg két gombóc hány gombóc?

— Négy!

— Jól van, fiam! Hát négy gombóc meg négy gombóc hány gombóc?

— Nyolcz gombóc! felelé a gyermek egész határozottan.

— Nagyon jól van! Hanem hát azt meg tudnád-e mondani ezek után, hogy nyolcz gombóc meg nyolcz gombóc hány lehet?

Itt már nagyobb számvetéssel lévén dolga a gyereknek egy kis gondolkodás után feleli:

— A már egy egész tállal lenne!

Kifogott rajta.

Mikor boldogult B. kálvinista szuperintendens a Székelyföld egyik egyházközségét meglátogatta, azon kéréssel ostromolták a székely atyafiak adjon nekik papot, hiszen már elég sokáig voltak szent ige nélkül.

A szuperintendens népszertűen akarván megmagyarázni, hogy míg paplakot nem építenek, kérésök nem teljesülhet, így szólt hozzájuk:

— Jaj atyafiak, ha marhát akarnak szerezni, építsenek előbb istállót!

— Építünk mi istállót, felelé gyorsan egyik góbé, csak kigyelmed adjon előbb marhát!

Furcsa eset.

Tűz ütött ki M. Sz. en a református lelkész házában, a mely tőszomszédságában van a templomnak. A tűz kitörésekor a pap a templomban volt a reggeli imát végzendő. A káoszt a kántor javában éneklé a zsoltárt, midőn hallja, hogy kongatnak a toronyban. Felugrik s kinéz az ablakon. Rémületében elkiáltja magát:

— Tiszteletes uram, ég a háza!

A tiszteletes ur visszakialt:

— Nem lehet a'!

De visszafelelt a kántor:

— De a teremtését, biz igaz a'!

— Akkor hát ámen, mondá a lelkész s palásttal a vállán szaladt lefelé a szószékről.

Nem használ neki.

Pap: Miért oly szomorú, János bátya?

János: Oh, Istenem! hogynem, mikor az a szony nem akar velem élni.

Pap: Hát miért nem próbálja meg, hogy elálljon e szándékától?

János: Próbáltam én már, tiszteledő uram! — szidtam, elvettem az orra elől az ételt, el is néspángoltam jól egynehányszor — mind nem használ! — a vége mindig csak az, hogy aszonygya: „Nem maradok nálad, mék haza!”

Mai eselések.

Szakácsné: Ne tessék esténként zongorázni nagysága kérem.

Úrnő: Milyé kívánsága van már megint magának Borecsa? S miért ne zongorázzam esténként?

Szakácsné: A vőlegényem első flótás a katonabandában, s nem tudja hallgatni, ha a nagysága olyan hamisan játszik.

Köser vendéglőben.

Veisz: Pinczér! ebben a levesben egy fogat találtam!
Pinczér: Hű, ezért khár olejen nodj lármáth csopni. Thodom, ho edj györüt thalált volna benne, edj arva szót se szól volna.

Inasok közt.

Első inas: Hogy felbosszantom én mindjárt azt a vén kisasszonyt!

Második inas: No ugyan mivel?

Első inas: Kisasszony! Kisasszony, elveszített valamit. Vén kisasszony (hátranézve): Mit vesztettem el, te lurkó?

Első: Hát a szép fiatalságát

Leleményes.

— De Lina, az esőben esernyő nélkül sétálsz?

— Igen, azt akarom, hogy a férjem új kalapot vegyen.

Elszánta magát.

— Főtisztelendő rabbinus ur, én zsidónak akarok betérni, vagy izraelitának kiköröszölködni! e szavakkal állít be egy nyalka paraszt legény a zsidó paphoz.

— Iát aztán megdöntölte-e jól, hogy mit cselekszik? kérdi a rabbi.

— Tisztában vagyok már én magammal.

— Mi készíti arra, hogy keresztény hitét elhagyja?

— Megmondom aperte, felel a legény. Édes apámék nem engedik, hogy a Jülesát elvegyem. Már most arra szántam el magamat nagy elkeseredésemben, hogy zsidóvá leszek és csuffá teszem az egész familiát!

Eltalálta nevüket.

Egykor egy somogyi lelkész, hatalmas szóoklatot csapván, beszéde közben ezt találta mondani: Az Urnak választott juhái! Nosza lett erre nagy felháborodás a gyülekezetben. Az isteni tisztelet végeztével megállapodott a templom előtt az előjáróság s a kurátor méltó felindulással előterjeszté a tiszteletes urnak, hogy az mégis csak sok, a mit rajtok elkövet s az uraság juhaihoz hasonlíja őket. A gyülekezet hasonló bosszankodással fogadta e megszólítást, s tudtára adták a lelkésznek, hogy egy hét alatt kihordják a határra mindenesül, mert őket juhoknak mondotta.

A tiszteletes csak azt kérte, hogy még egyszer papolhasson nekik, a mibe bele is egyeztek. A következő vasárnap e megszólítással kezdte tanítását: Istennek ezimeres szarvu ökrei!

Erre az egész gyülekezet helyeslőleg bölintott fejével.

s a helyett hogy kihordták volna lelkészöket, megjavították fizetését, mivel oly szépen eltalálta az ő méltó és tisztességes ezimöket

Hogy mit kell átélnie a Magyar Néplapnak míg az olvasó kezébe jut, ezt leírja egy furfangos nyomdász ilyképen:

— Megszámazzák, — kimérik, — szedik, — kizárják, — kiemelik, — kikötik, — tördelik, — kilövik, — lehuzzák, — javítják, — szurkálják, — letolják, — szoritják, — leverik, — beemelik, — beigazítják, — kiemelik, — áztatják, — elosztják, — forgatják, — felakasztják, — száritják, — leolvassák, — hajtogatják, — expedialják. (Azután némelyek igen szívesen fogadják, mások ajtó zárnak előtte, sokan meglicsérlik, néhányan megezikbálják. Bizony sok viszontagságon kell átmenni a Magyar Néplapnak).

Iszákosság

gyógyítható a már számos esetben fényes eredménnyel használt, a „Sas gyógyszerárán” k-lón orvosi rendelet szerint készült **Iszákosság** elleni zerrel. Igen sok elismerő levél. Az illetőnek tudta nélkül is beadható. Egy adag ára 2 frt 20 kr., egy kettős adag mely makacs bajnál szükséges, 4 frt 40 kr., az utóbbi összeg előleves beküldése mellett, bérmentes szétküldés. Kapható

Sas-gyógyszerárán, Lugoson 19. sz.

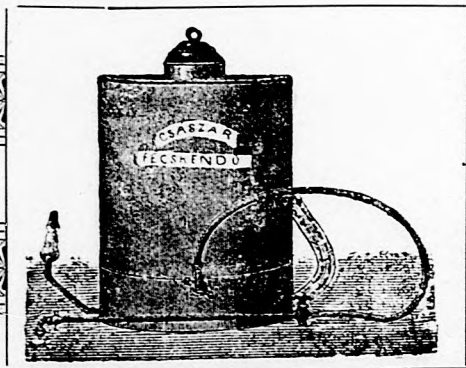
Vértés-féle Sósorszesz.
Minden házban szükséges.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: SCHÖDL GYULA.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtekéletesebb és tartósságánál fogva a legolesőbb permetezőgép a Vermorel-féle

„Császár Fecskendő”

mely eddig minden versenyen, melyen résztvet, az első díjat nyerte. — Legújabb 1899. évi minta.

Erős réz-puttonnyal nickellezett részeket gondos kiállításával által nincs eltömésnek és javításnak kitéve.

Ára csomagolással együtt **csak 12 frt.**

Megrendelhető **Sohr József** urnál **Szill Somogy m.**

Megrendelések kéretnek, ha utóbbi szállításra is, már most foladni, hogy az előirt időre pontosan eszközölhessem. Utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett.

: Teljes jótállás !

„Páratlan a maga nemében”

Az emberiségnek tulnyomó része szenved évek hosszú során át gyomorhajokban, amelyből csak azon esetben képes megmenekülni, ha az orvosi vélemények szerint a legkitünőbb s a világ legjobb gyomor-cseppeit, a

„Valódi” Szent-Gáli Gyomor-cseppeket

használja, mely gyors és biztos, nélkülözhetetlen házi-és népies szer. Ezen hírneves háziszert a következő esetekben eddig semmi más szer nem muja felül és pedig *étvágyhiány, székszorulás, rosszaga lehet, savanyu felbőfögés, költika, gyomorgyengeség, gyomorhurut, gyomorégés, dagadtság, tulságos nyálkaképződés, sárgaság, undor, hányás és főfájás.*

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona.**

Központi szétküldési raktár:

STEUER IZIDOR

az „Arany szarvashoz” ezimzett gyógyszeráránban **Szent-Gál** (Veszprémmegye)

Fő aktár: Török József gyógytáránban, Budapest Király utca 12. és Egger Leó gyógytáránban Váci-kör 12.

Ára 1 korona.

3 üveg megrendelésénél portómentesen küldetik.

Steuert J.

SZENT GELLÉRT KATHOLIKUS MŰINTÉZET

KÖNYVKERESKEDÉSE

BUDAPEST, VIII., PRÁTER-UTCZA 44. SZ.

Megjelentek és kaphatók az alant felsorolt művek:

Vallásos művek.

- Balits Antal dr.**, Jézus Krisztus, isten Megváltónk élete. Füzve 2.— kor.
- Bohnert Marián**, Assisi szent Ferencz élete. (1182—1226.) Füzve 4.— kor. Kötve 5.20 kor.
- Dosenbach István S. J.**, Szűz Mária, az ifjúságnak mintaképe, vagy az ifjúságnak artatlansága- és buzgalmaról. Fordította Lessenyei Ferencz. Füzve 20 kor.
- Dvoreczky J.**, Krisztus keresztyén és a vörös socialismus. 30 május sz. beszéd a társadalmi kérdésről. Füzve 2.40 kor.
- Garrat V.**, Loretto az új Názáret. Füzve 1.— kor. Kötve 1.60 kor.
- Hajdu T. dr.**, Teremtette volna-e Isten a világot öröktől fogva? Füzve 1.40 kor.
- Lasserre H.**, A ludi Szent Szűz tisztelete május hónapban. Füzve 1.40 kor. Kötve 3.— kor.
- Meschler S. J.**, Novena, azaz kilencz napi ájtatos ág a lourdesi szent Szűz tiszteletére. Füzve 1.20 kor.
- Philothea** vagy útmutatás a vallásos életre. Szalézi szent Ferencz után rövid kivonatban átdolgozta Hongg Leo. Kötve 1.60 kor.
- Schneider C. M.**, A század alkonyán. Elmékedések a kath. egyházzal és a tñrs dalomról. Fordította Adjutus Secundus. Füzve 4.— kor. Kötve 1.80 kor.
- Scotti**, Elmékedési könyv papok számára. Fordította Adjutus Secundus. 4 kötet: Füzve 12.— kor. Kötve 14.40 kor.
- Spirago F.**, Katholikus kat-kizmus felnttek számára Fordította Adjutus Secundus. 4 kötet. Füzve 12.— kor.
- Vathy J.**, Mária esték. 52 Mária-legenda. Füzve 2.— kor.
- Köcsi **Mayer Gy.**, Gyász-szertartás. Temetési kézikönyv. I. kötet: Temetési szertartások és gyász énekek. Kötve 2.50 kor. II. kötet: Halotti bucsuztatók. Kötve 3.— kor. A két kötet együtt 4.40 kor.
- Pogonyi Bernát**, Sekrestyések és harangozók vezérkönyve (Utmutatás a sekrestyések é harangozók teendőire) Füzve 1.— kor.

Ének és imakönyv a kath. tanuló ifjúság használatára. Kötve —.40 kor.

Gyónási könyvecske. (Szt. áldozási imák és néhány szt. ének.) Elemi iskolai tanulók számára összeállította Baumann K. Füzve —.20 kor.

Készület a szt gyónáshoz. Felnttek számára —.10 kor. Ugyanaz, bővítve, német nyelven —.20 kor. öt nyelven —.20 kor.

Hock János imakönyve. Diszes kiadás. Kötve 10 koronától 60 koronáig. Ugyanaz, egyszerű kiadás. Kötve 6 koronától 14 koronáig.

Hock János. Vigasztalások könyve. Vászokötésben 6.— kor. Diszkötésben 19.— kor.

Kiss Arisztid, Lelki ibolyák. (Oktató imakönyv gyónók számára.) Füzve —.40 kor. Kötve —.60 kor.

Lővárdy Alajos, Ének- és imakönyv a magyar-német kath. tankötelesek és hívek számára. (Magyar és német nyelven.) Kötve —.60 kor.

Szeményei Mihály, Szent József tisztelete. A szent család imakönyve. Reggeli, esti és szent mise imák. Kötve 1.40 kor.

A Szent Mise a világ legnagyobb kincse Elmékedési és imakönyv. Kötve 2.— kor.

Tárkányi B., Vezéresillag. Vászokötésben 4.— kor. Bőrkötésben 6.— kor. Bársonykötésben 16.— kor.

Tárkányi B., Lelki manna. Ének- és imakönyv. Kötve —.70 kor.

Walser J., Örök imadás, a legméltóságosabb oltárszentség imakönyve. W. után Varga Mihály plébános. 2. kiadás. Vászokötésben 3.20 kor. Bőrkötésben 5.— kor. Finom —.6.— kor. Még finomabb kötésben 8—9 kor.

Néhai Nogáll János v. nagyváradi fsz. püspök kiadványai:

Kempis Tamás négy könyve Krisztus követéséről. Kis alak. Vászokötésben 1.— kor. Ugyanaz, nagy negyedréti kiadás. F. Vászokötésben 8.— kor. E. és Vászokötésben 12.— kor. Vászondiszkötésben 16.— kor.

Áldozatlángok. Imádság és elmékedés félek. Kötve 1.20 kor.

Boldogasszony követése. Kötve 2.40 kor.

Csarnok a keresztyén hitélet ügyére. Kötve 3.— kor.

Liguori szt. Alfonz vezérkönyve az oltárszentség látogatásáról. Kötve 3.— kor.

Liliomszálak. Kötve 3.— kor.

Szente tudománya. Kispapoknak és misépapoknak. Kötve 3.— kor.

Szeráf hangok szent Teréziától. Kötve 2.40 kor.

Az **Urangyala.** Elmékedések. Kötve 3.— kor.

Keresztyén **Vezércikkék.** Elmékedések. Kötve 3.— kor.

Vegyes művek.

Petrassevich G., Magyarország és a zsidóság. Társadalmi tanulmány. Füzve 3.— kor.

Verus A szociális kérdés hajdan és most. Socialpolitikai mű. I. kötet. Füzve 4.— kor. Kötve 5.— kor.

A II. és. kötet sajtó alatt van, megjelenése legközelebb várható. A teljes munka ára. Füzve 14.— kor. Kötve 17.— kor.

Mayer B. A spiritizmus keresztyén kath. megvilágításban. Négy szabad előadás. Füzve 1.20 kor. Kötve 2.— kor.

Ullatorne. La Salette története. Fordította Varga Mihály. Füzve —.54 kor.

Varga M. A nagy világesapás. 1.— kor.

Deszkáss M., Való és mese. 8 elbeszélés. Füzve 1.— kor.

Égly M., Verőfény. Tárzák. Füzve 1.— kor.

Kubinyi Viktor, Maison-rouge. Elbeszélés. Szabadon francziából. Füzve 2.— kor. Kötve 3.— kor.

Diszkötésben 4.— kor.

Mester Károly, Tarka világ. Apró novellák. Füzve 1.— kor. Kötve 2.— kor.

Nyizsnyay Iván, Szélid elbeszélések. Füzve 3.— kor.

Sziklay János, A cserepesi kastély. Regény. Kötve 2.— kor.

Zempléni Árpád, Kis emberek. Elbeszélések. Kötve 1.— kor.

Minden, bárki által hirdetett könyvet az eredeti bolti áron szállítjuk.

Vidéki megrendelések csakis utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett eszközöltnak. Utóbbi esetben a postaköltséget mi fizetjük.

Készpénz-kölcsön

birtokokra és házakra,

a valódi becserétek háromnegyed részéig, II. helyre is, 20-30 évi törlesztésre. Birtokos felmondhat bármikor, penzint fizet nem. Lebonyolítás 14 nap alatt. Konvertálás helyeg- és illetékmentes. Semmi előleges költség. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtokiv-másolat.

Ingatlan- és Felzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

TANONCZOK LAPJA

Szerkesztő: Emberger János. * Kiadó: Labuda Ferencz.

A tanoncifjúság egyedüli lapja, melynek egy iparos házáznál sem szabadna hiányozni. Előfizetési ára: egy évre 1 kor. 20 fill., félévre 60 fillér. A Tanoncok Lapja szerkesztő-sége és kiadóhivatala: Budapest, III., Serfőző-u. 3. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Hirdetések

felvételnek a

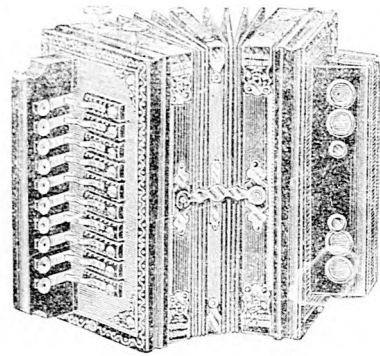
MAGYAR NÉPLAP

kiadóhivatalában.

STOWASSER J.

es. és kir. hangszergyáros, a
es. kir. hadsereg és a magy.
kir. honvédség szállítója.

BUDAPEST, II. Lánchíd-utca 5 sz.

Harmonika-árujegyzék külön kérentő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hegedűk vonóval 3 forinttól 15 frtig. Mesterhegedűk vonóval 15 frttől 300 frtig. Gordonkák vonóval 10 frttől 150 frtig. Nagybögők vonóval 20 frttől 100 forintig. Fuvolák 2 frttől 100 forintig. Szárny-kürtök 14 frttől 20 frtig. Czim-balmok 35 frttől 300 forintig. Ősi magyar tárogatók szabaldalmazva 20 frttől 60 frtig. Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangú harmonikák utolérhetetlen erős hanggal és tartós-sággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttől 80 forintig. Templomi és más zenekarok részére

füvő és vonó hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett legjutányosabb árban szállíttatnak

A Sohr „Szent-Antal“ kaszagyár, mely a világ legelső kaszagyára

100 koronát fizet annak, a ki egy más gyarból egy Sohr „Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni.
200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 darab közül 5 rosszat tud előmutatni.

Megrendelési cím: Sohr József Somogy-Szill.

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben fizik a szédelgést. És miután a Szent-Antal jegyű kaszával, melynek jó híre bejárta az egész világot, és a mely a mult évi londoni kiállításon is nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert, a szédelgőknek kissé a körmükre koppantottam, azt mindenféle furlanggal utánozzák és el akarják hitetni, hogy őcska portekájuk valódi „Szent-Antal“-kasza, azért mindenkit saját érdekében is figyelmeztetek, hogy óvakodjon a hamis utánzatoktól, mert a Szent-Antal-kasza csak akkor valódi, ha fokán az ismert védjegy van. tabáján pedig az itt látható felirat.

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát varakozáson fölül kielégíti. A Szent-Antal kasza közkedveltségét főleg szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és esodálatra méltó élének köszön. Különösen azért felel meg közönségnek, mert a

Szent-Antal jegyű kaszának erős orma és nyaka van és igen vékony pengéje. Nem kell minduntalan kovács-kézre adni, mert egy rendes kaszaseMBER kezéhez van igazítva.

Sok gazdát a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a Szent-Antal kaszánál nem jöhet elő, mert az alkalpálva és kipróbálva lesz a gazdaközönségnek átadva. A Szent-Antal kaszával csupán egys eri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150-180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszáért kicserélem. De tapasztalatból tudjuk, hogy e közül sincs egy rossz.

A Szent-Antal kasza árai: 65 70 75 80 85 90 95 100 cm. hosszú
- .95 1.- 1.05 1.10 1.15 1.20 1.25 1.30 forint.

5 drb megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 drbnál a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld.

Ámorgau kaszakó a legmegfelelőbb a Szent-Antal kaszához. 1 db 25 kr. 10 db 2 frt. „Diadal“ ezüstacél kalapáló készülék. Üllő és kalapács párban 85 kr.

Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.